

Nr 59.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av ett mellan Sverige och Persien slutet bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal; given Stockholms slott den 24 januari 1930.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över handels- och utrikesdepartementsärenden för den 10 maj 1929 och över handelsärenden för denna dag samt med överlämnande av ett den 10 maj 1929 mellan Sverige och Persien slutet bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal med tillhörande slutprotokoll, vill Kungl. Maj:t härmed äska riksdagens godkännande av berörda avtal och slutprotokoll.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Vilhelm Lundvik.

*(Autentisk text.)**(Svensk översättning.)*

Traité d'établissement, de Commerce et de Navigation entre la Suède et l'Empire de Perse.

Sa Majesté le Roi de Suède, d'une part, et Sa Majesté Impériale le Schah de Perse, d'autre part, également animés du désir de régler les conditions de l'établissement des ressortissans suédois en Perse et des ressortissans persans en Suède, ainsi que de développer l'activité économique et les relations commerciales entre les deux Pays, ont résolu de conclure un Traité d'Établissement, de Commerce et de Navigation et ont désigné à cet effet Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté le Roi de Suède:

Son Excellence Monsieur Carl Gerhard von Heidenstam, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire à Téhéran;

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Excellence Mirza Mohamed Ali Khan Farzine, Gérant de Son Ministère des Affaires Étrangères;

Lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, reconnus en

Bosättnings-, handels- och sjöfarts-avtal mellan Sverige och Persien.

Hans Maj:t Konungen av Sverige, å ena sidan, och Hans Kejslerliga Maj:t Shahen av Persien, å andra sidan, i lika mån besjälade av önskan att fastställa de rättigheter i avseende å bosättning, som skola tillkomma svenska medborgare i Persien och persiska medborgare i Sverige, ävensom att främja utvecklingen av de ekonomiska och kommersiella förbindelserna mellan de båda länderna, hava beslutat att ingå ett bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal och hava för detta ändamål till sina befullmäktigade ombud utsett:

Hans Maj:t Konungen av Sverige:

Sin Envoyé extraordinaire och Ministre plénipotentiaire i Teheran, herr Carl Gerhard von Heidenstam;

Hans Kejslerliga Maj:t Shahen av Persien:

Hans Excellens Mirza Mohamed Ali Khan Farzine, tjänstförrättande minister för utrikes ärenden;

vilka, efter att hava utväxlat sina fullmakter, som befunnits i god och

bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

behörig form, överenskommit om följande:

Article premier.

Les ressortissans de chacun des deux Etats Contractans pourront librement pénétrer sur le territoire de l'autre Etat, quitter ce territoire à tout moment, y voyager, y séjourner, et s'y établir, à condition de se conformer aux lois et réglemens en vigueur sur ledit territoire. Ils y jouiront de la plus constante protection des lois et autorités territoriales pour leurs personnes, biens, droits et intérêts et ne seront pas, sous les rapports visés au présent article, traités moins avantageusement que les ressortissans de la nation la plus favorisée.

Il est entendu toutefois que les dispositions ci-dessus ne restreignent en rien le droit de chacun des deux Etats Contractans de refuser, dans des cas déterminés, aux ressortissans de l'autre Etat, soit en vertu d'une sentence judiciaire, soit dans l'intérêt de la sûreté intérieure ou extérieure de l'Etat ou de l'ordre public, ou pour des motifs d'assistance publique ou de police sanitaire ou des mœurs, l'autorisation de séjourner dans le pays.

Article 2.

Les ressortissans de chacun des deux Etats Contractans auront, sur le territoire de l'autre Etat, aux mêmes conditions que les ressortissans de la nation la plus favorisée, le droit d'acquérir et de pos-

Artikel 1.

Medborgare, tillhörande endera av de båda fördragsslutande staterna, kunna, förutsatt att de iakttaga gällande lagar och förordningar, fritt beträda den andra statens område samt där resa, uppehålla och bosätta sig ävensom när som helst lämna sagda område. De skola därstädes åtnjuta stadigvarande skydd av landets lagar och lokala myndigheter såväl för sin person som för sin egendom, sina rättigheter och intressen och skola i intet av de hänseenden, som avses i denna artikel, behandlas ogynnsammare än medborgare tillhörande mest gynnad nation.

Det är likväl överenskommet, att genom förestående bestämmelser icke någon inskränkning äger rum i någon av de båda fördragsslutande staternas rätt att, antingen på grund av domstols beslut eller av hänsyn till statens inre eller yttre säkerhet eller till den allmänna ordningen eller till fattigvårds-, sundhets- eller sedlighetspolisväsendet, i särskilda fall förvägra den andra statens medborgare rätt att vistas i landet.

Artikel 2.

Medborgare, tillhörande endera av de båda fördragsslutande staterna, skola å den andra statens område vara berättigade, på samma villkor som medborgare tillhörande mest gynnad nation, att förvärva och

séder des biens mobiliers et immobiliers, d'en disposer par vente, donation, transfert, contrat de mariage, legs ou succession ou par tout autre moyen. Ils auront aussi la liberté d'exporter les biens ainsi acquis, et ne seront pas soumis, sous les rapports précités, à des impôts, droits, redevances ou restrictions autres ou plus élevés que ceux qui sont applicables aux ressortissans de la nation la plus favorisée.

Article 3.

Les ressortissans de chacun des deux Etats Contractans jouiront sur le territoire de l'Autre, en ce qui concerne l'exercice de toute espèce de commerce et d'industrie, des mêmes privilèges, exonérations et faveurs de toute nature que ceux qui sont ou seront reconnus aux ressortissans de la nation la plus favorisée. Ils auront aussi le droit de se livrer, aux mêmes conditions et dans la même étendue que les ressortissans de la nation la plus favorisée, à tout métier ou profession dont l'exercice n'est pas et ne sera pas réservé aux nationaux, ou qui ne fait pas ou ne fera pas l'objet d'un monopole de l'Etat ou concédé par l'Etat.

Article 4.

Les ressortissans de chacun des deux Etats Contractans ne seront soumis, sur le territoire de l'Autre, quant à leur personne, leurs biens,

besitta lös och fast egendom samt att däröver genom försäljning, gåva, överlåtelse, äktenskapskontrakt, testamente, arv eller på annat sätt förfoga. De skola även vara berättigade att fritt utföra egendom, som de på detta sätt förvärvat, och skola i intet av ovannämnda hänseenden vara underkastade andra eller mera betungande skatter, avgifter, pålagor eller inskränkningar än dem, som äro tillämpliga i avseende å medborgare tillhörande mest gynnad nation.

Artikel 3.

Medborgare, tillhörande endera av de båda fördragsslutande staterna, skola å den andra statens område, i vad beträffar utövande av varje slag av handel och industri, åtnjuta samma privilegier, befrielser och förmåner, av vad slag de vara må, vilka tillerkännas eller må komma att tillerkännas medborgare tillhörande mest gynnad nation. De skola vidare äga rätt att, under samma villkor och i samma utsträckning som medborgare tillhörande mest gynnad nation, ägna sig åt varje hantverk eller yrke, vars utövande icke förbehållits eller må komma att förbehållas landets egna medborgare eller som icke är eller må bliva föremål för statsmonopol eller av staten upplåtet monopol.

Artikel 4.

Medborgare, tillhörande endera av de båda fördragsslutande staterna, skola å den andra statens område, i avseende å sin person, sin egen-

droits et intérêts, ainsi que pour l'exercice de tout genre de commerce ou d'industrie, à aucune charge, taxe ou impôt direct ou indirect autre ou plus élevé que ceux qui sont ou seront perçus des ressortissans de la nation la plus favorisée.

Article 5.

Les ressortissans de chacun des deux Etats Contractans jouiront, sur le territoire de l'autre Etat, en tout ce qui concerne la protection de leurs personnes et de leurs biens par les tribunaux et les autorités, du même traitement que les nationaux.

Ils auront notamment libre accès, sans entrave aucune, aux tribunaux et pourront ester en justice dans les mêmes conditions que les nationaux. Les questions relatives à la caution judicatum solvi, à l'assistance judiciaire gratuite, à la communication des actes judiciaires et extra judiciaires et à l'extradition sont à régler par des conventions spéciales entre les Hautes Parties Contractantes.

En matière de statut personnel, les ressortissans suédois en Perse et les ressortissans persans en Suède resteront soumis aux dispositions de leurs lois nationales.

Article 6.

Les habitations ainsi que tout autre immeuble de l'un des Etats Contractans sur le territoire de

dom, sina rättigheter och intressen ävensom vad beträffar utövande av varje slag av handel eller industri, icke vara underkastade andra eller högre direkta eller indirekta pålagor, avgifter eller skatter än dem, vilka uppbäras eller må komma att uppbäras av medborgare tillhörande mest gynnad nation.

Artikel 5.

Medborgare, tillhörande endera av de båda fördragsslutande staterna, skola å den andra statens område i allt som rör skydd av domstolar och andra myndigheter för sin person och sin egendom åtnjuta samma behandling som landets egna medborgare.

De skola särskilt äga fritt och obehindrat tillträde till domstolar samt vara berättigade att föra talan inför dessa på samma villkor som landets egna medborgare. Frågor rörande ställande av säkerhet för rättegångskostnader, kostnadsfri rättshjälp, delgivning av domstols- och andra handlingar samt utlämning skola likväl regleras genom särskilda överenskommelser mellan de båda fördragsslutande staterna.

Med hänsyn till frågor, som avse deras personalstatut, skola svenska medborgare i Persien och persiska medborgare i Sverige fortfarande vara underkastade bestämmelserna i sitt hemlands lag.

Artikel 6.

Bostäder, ävensom alla andra fastigheter, som tillhöra endera fördragsslutande statens medborgare å

l'Autre, ne pourront faire l'objet de visites domiciliaires et de perquisitions que dans les conditions et les formes prescrites par les lois, décrets et règlements applicables aux nationaux; de même il ne sera point permis d'examiner ni d'inspecter les livres, papiers ou comptes qui s'y trouvent, sauf dans les conditions et les formes précitées.

Article 7.

Les ressortissans de l'un des Etats Contractans ne pourront, sur le territoire de l'Autre, être expropriés de leurs biens, ni privés même temporairement de la jouissance de leurs biens, que dans les conditions et moyennant les indemnités prévues par la loi locale à l'égard des nationaux.

Article 8.

Les ressortissans de chacun des deux Etats Contractans seront exemptés, en temps de paix comme en temps de guerre, sur le territoire de l'autre Etat, de tous emprunts forcés ou dons nationaux, ainsi que de toutes autres contributions, de quelque nature qu'elles soient, qui pourraient être imposées pour des besoins de guerre.

Ils seront également exemptés de tout service militaire personnel et obligatoire et de toute taxe ou redevance perçue en lieu et place du

den andra statens område, skola icke kunna göras till föremål för visitationer eller husundersökningar, såvitt ej därvid förfares på de villkor och i de former, som jämlikt lagar, förordningar och föreskrifter äro tillämpliga gentemot landets egna medborgare; det skall icke heller vara tillåtet att granska eller inspektera där förefintliga böcker, handlingar eller räkenskaper annat än på de villkor och i de former, som ovan angivits.

Artikel 7.

Medborgare, tillhörande endera av de fördragsslutande staterna, skola å den andra statens område icke kunna avhändas äganderätten till sin egendom (expropriation) eller tillfälligt berövas nyttjanderätten till densamma annat än på de villkor och under tillerkännande av den ersättning, som förutsatts i den lokala lagstiftningen beträffande landets egna medborgare.

Artikel 8.

Medborgare, tillhörande endera av de båda fördragsslutande staterna, skola å den andra statens område, i såväl freds- som krigstid, vara befriade från alla nationella tvångslån och tvångsgärder ävensom från alla andra kontributioner, av vad slag de vara må, som kunna komma att påläggas för krigsändamål.

De skola likaledes vara befriade från all obligatorisk personlig militärtjänst samt från varje avgift eller pålaga, som uppbäres såsom

dit service. En ce qui concerne les réquisitions et toutes autres prestations analogues pour les besoins de la force armée, ils ne seront traités, sans aucun rapport, moins avantageusement que les ressortissans de la nation la plus favorisée.

Article 9.

Les sociétés anonymes et autres sociétés ayant un objet commercial et un but lucratif — y compris les sociétés commerciales, industrielles, financières, de transport et d'assurance — qui ont leur siège sur le territoire de l'un des Etats Contractans, y ont été légalement constituées et y sont légalement reconnues comme jouissant de sa nationalité seront également reconnues sur le territoire de l'autre Etat et y auront le droit d'ester en justice, soit pour intenter une action, soit pour se défendre. Elles jouiront à tous égards, et spécialement en ce qui concerne le droit de se livrer à leurs opérations, d'acquérir et de posséder des biens mobiliers ou immobiliers et d'en disposer, ainsi que relativement à l'impôt, du même traitement que les sociétés de la nation la plus favorisée.

De plus, les stipulations des articles 5 à 8, relatives aux ressortissans des deux Etats, s'appliqueront également, par analogie, aux sociétés visées au présent article.

vederlag för sådan tjänst. I avseende å rekvisitioner och alla andra liknande prestationer för krigsmaktens behov skola de i intet hänseende behandlas mindre gynnsamt än medborgare tillhörande mest gynnad nation.

Artikel 9.

Aktiebolag och andra sammanslutningar med kommersiellt eller ekonomiskt syfte — kommersiella, industriella, finans-, transport- och försäkringssammanslutningar däri inbegripna — vilka hava sitt säte inom endera av de fördragslutande staternas områden och vilka därstädes lagligen grundats och lagligen erkännas äga nämnda statsnationalitet, skola även erkännas inom den andra statens område och därstädes vara berättigade att föra talan inför domstol såsom kärke eller svarande. De skola i alla avseenden och särskilt vad angår rätt att utöva sin verksamhet samt att förvärva, besitta och förfoga över lös och fast egendom ävensom ifråga om beskattning åtnjuta samma behandling som bolag och sammanslutningar, tillhörande mest gynnad nation.

I övrigt skall vad i artiklarna 5 till 8 stadgats i avseende å enskilda medborgare, som tillhöra de båda staterna, i tillämpliga delar gälla även vad beträffar de i förvarande artikel omförmälda bolag och sammanslutningar.

Article 10.

Les Etats Contractants n'établiront ni ne maintiendront des prohibitions ou restrictions à l'importation ou à l'exportation réciproque de leurs marchandises, qui ne s'appliqueraient pas, dans les mêmes conditions, à l'importation ou à l'exportation des marchandises similaires dans le commerce avec tout autre pays.

Ne seront toutefois pas censées déroger au principe du traitement de la nation la plus favorisée, les prohibitions ou restrictions établies ou maintenues:

a) pour des raisons d'ordre public ou de sûreté intérieure ou extérieure de l'Etat;

b) pour des raisons de santé publique ou en vue d'assurer la protection des animaux ou des plantes utiles contre les maladies, les insectes nuisibles ou les parasites, ou de parer à la dégénérescence ou à l'extinction des plantes utiles;

c) concernant l'exportation des armes, des munitions ou du matériel de guerre;

d) concernant les produits qui font ou pourront faire l'objet d'un monopole d'Etat ou concédé par l'Etat.

Article 11.

1. En ce qui concerne les droits d'entrée et tous autres droits et taxes, quelle qu'en soit la nature, qui sont perçus à l'importation des marchandises, chacun des deux Etats Contractants s'engage à

Artikel 10.

De båda fördragsslutande staterna förbinda sig att icke införa eller upprätthålla förbud eller inskränkningar i avseende å den ömsesidiga införseln eller utförseln av varor, vilka icke tillämpas under enahanda betingelser i avseende å införsel och utförsel av likartade varor i handeln med varje annat land.

Såsom avvikelser från grundsatsen om behandling såsom mest gynnad nation skola likväl icke anses förbud eller inskränkningar, som införas eller upprätthållas

a) av hänsyn till den allmänna ordningen eller statens inre eller yttre säkerhet;

b) av hänsyn till det allmänna hälsotillståndet eller till skyddande av djur eller nyttiga växter mot sjukdomar, skadliga insekter eller parasiter eller av nyttiga växter mot urartning eller utdöende;

c) beträffande utförsel av vapen, ammunition och krigsmateriel;

d) beträffande varor, som äro eller må bliva föremål för statsmonopol eller av staten upplåtet monopol.

Artikel 11.

1. I avseende å införseltullar ävensom alla andra avgifter och pålagor, av vad slag de vara må, vilka uppbäras vid införsel av varor, förbinder sig envar av de båda fördragsslutande staterna att låta

faire bénéficier les produits naturels ou fabriqués de l'autre Etat, immédiatement et sans conditions, des droits de douane, coefficients, surtaxes ou impositions d'entrée généralement quelconques qu'il applique ou pourra appliquer à l'égard des produits similaires de la nation la plus favorisée.

2. Les deux Etats s'accordent réciproquement aussi le traitement de la nation la plus favorisée, en ce qui concerne les droits de sortie et tous autres droits ou taxes perçus à l'exportation de marchandises.

3. Ils se garantissent réciproquement, en outre, le traitement de la nation la plus favorisée, en ce qui concerne le régime douanier et les formalités douanières, les drawbacks, l'entreposage des marchandises, leur traitement dans les entrepôts et les droits ou taxes y afférents, ainsi que pour les modes de vérification et d'analyse des marchandises, les conditions de paiement des droits et taxes, l'interprétation des tarifs et l'expédition en douane des marchandises importées, exportées ou transitées.

Article 12.

Les deux Etats Contractants sont d'accord d'appliquer dans leur commerce réciproque, en ce qui concerne les certificats d'origine, les dispositions de la Convention Internationale pour la simplification des formalités douanières, signée à Genève le 3 Novembre 1923.

La légalisation des certificats d'origine émanant d'une autorité douanière ou d'une chambre de

varor — natur- såväl som industri- alster — från den andra staten omedelbart och ovillkorligt komma i åtnjutande av de tullsatser, koefficienter, tilläggsavgifter samt pålagor i allmänhet, vilka tillämpas eller må komma att tillämpas ifråga om likartade varor från mest gynnad nation.

2. De båda staterna tillerkänna varandra likaledes ömsesidigt mestgynnadationsbehandling i avseende å utförseltullar samt alla andra avgifter eller pålagor, vilka uppbäras vid utförsel av varor.

3. De tillerkänna varandra jämväl ömsesidigt mestgynnadationsbehandling ifråga om tullbehandling, tullformaliteter, tullrestitution, varors uppläggande och behandling å tullager samt de avgifter och pålagor, som härför uppbäras, ävensom vad beträffar sättet för verifikation och analys av varor, villkoren för erläggande av tullar och avgifter, tolkning av tarifferna samt tullexpedition av införda, utförda eller transiterade varor.

Artikel 12.

De båda fördragsslutande staterna förbinda sig att ifråga om ursprungsbevis i handeln dem emellan tillämpa bestämmelserna i den i Genève den 3 november 1923 undertecknade internationella konventionen angående förenkling av tullformaliteterna.

Å ursprungsbevis, som utfärdats av tullmyndighet eller därtill behörig handelskammare, skall legali-

commerce dûment habilitée à cet effet ne sera pas requise. Dans les cas où ils seraient délivrés par toute autre autorité ou institution, le gouvernement du pays de destination pourra exiger qu'ils soient légalisés par son représentant diplomatique ou consulaire compétent au lieu d'expédition. Ladite légalisation s'effectuera sans frais.

Les autorités du pays destinataire pourront exiger la traduction en français des certificats d'origine.

Article 13.

Les droits ou taxes intérieurs, quelle que soit leur dénomination, qui grèvent ou pourront grever sur le territoire de l'un des Etats Contractants, au profit de l'Etat, des provinces, des communes ou des corporations, la fabrication, la préparation, le transport, l'achat, la vente ou la consommation d'un produit, ne pourront sous aucun prétexte frapper les produits de l'autre Etat plus lourdement que les produits similaires de la nation la plus favorisée.

Article 14.

Pour tout ce qui concerne les marques de fabrique ou de commerce, les personnes et sociétés qui exercent en Suède le commerce ou l'industrie jouiront en Perse, à condition de remplir les formalités prescrites par la législation de ce pays, de la même protection que

sering icke erfordras. Därest bevisen äro utfärdade av annan myndighet eller institution, skall regeringen i destinationslandet kunna fordra, att de legaliseras av dess å varornas avsändningsort behöriga diplomatiska eller konsulära representant. Sådan legalisering skall ske kostnadsfritt.

Myndigheterna i destinationslandet skola kunna fordra översättning av ursprungsbevis till franska språket.

Artikel 13.

Inre skatter och avgifter, av vad benämning de vara må, vilka inom endera fördragsslutande statens område, vare sig för statens eller för provinsers, kommuners eller korporationers räkning för närvarande äro lagda på eller framdeles kunna komma att påläggas tillverkning, beredning, transport, köp, försäljning eller förbrukning av någon vara, må under ingen förevändning drabba produkter från den andra staten på mera betungande sätt än likartade produkter från mest gynnad nation.

Artikel 14.

I allt vad beträffar varumärke skola personer och sammanslutningar, som i Sverige driva handel eller industri, vara berättigade att i Persien — förutsatt att i persisk lagstiftning föreskrivna formaliteter uppfyllas — åtnjuta samma skydd, som i nämnda land tillerkännes

celle qui y est ou y sera accordée aux commerçants et industriels établis en Perse.

De même, les personnes et sociétés qui exercent en Perse le commerce ou l'industrie jouiront en Suède, pour tout ce qui concerne les marques de fabrique et de commerce et à condition de remplir les formalités prescrites dans la législation de ce pays, de la même protection que celle qui y est ou y sera accordée aux commerçants et industriels établis en Suède.

Toutefois les dispositions du présent article ne pourront pas être invoquées par l'un ou l'autre des Etats Contractants pour prétendre à une protection des marques susvisées plus étendue ou de plus longue durée que celle accordée dans le pays d'origine.

Article 15.

Les deux Etats Contractants se garantissent réciproquement en tout ce qui concerne le transit sur leurs territoires, des personnes, bagages, marchandises de toute nature, envois et moyens de transport de toute nature, le traitement de la nation la plus favorisée. Ne seront toutefois pas censées déroger au principe du traitement de la nation la plus favorisée les prohibitions ou restrictions établies ou maintenues conformément à des principes d'application générale:

1. pour des raisons d'ordre public ou de sûreté intérieure ou extérieure de l'Etat;

2. pour des raisons de santé publique ou en vue d'assurer la protec-

tion ou de garantir la sécurité des personnes ou de protéger l'industrie nationale.

På enahanda sätt skola personer och sammanslutningar, som i Persien driva handel eller industri, i allt vad beträffar varumärke vara berättigade att i Sverige — förutsatt att i svensk lagstiftning föreskrivna formaliteter uppfyllas — åtnjuta samma skydd, som i nämnda land tillerkännes eller må komma att tillerkännas därstädes etablerade näringsidkare.

På grund av bestämmelserna i förevarande artikel skall anspråk likväl icke av någondera staten kunna göras på åtnjutande av skydd för varumärke i vidsträcktare mån eller för längre tid, än skydd åtnjutes i ursprungslandet.

Artikel 15.

I allt vad angår transitering genom sina områden för personer, resgods, varor av alla slag, försändelser samt alla slags transportmedel tillerkänna de båda fördragsslutande staterna varandra behandling såsom mest gynnad nation. Såsom avvikelser från grundsatsen om behandling såsom mest gynnad nation skola likväl icke anses förbud eller inskränkningar i avseende å transitering, vilka enligt allmänt tillämpade principer införas eller upprätthållas

1. av hänsyn till den allmänna ordningen eller statens inre eller yttre säkerhet;

2. av hänsyn till det allmänna hälsotillståndet eller till skyddande

tion des animaux ou des plantes utiles contre les maladies, les insectes nuisibles ou les parasites, ou de parer à la dégénérescence ou à l'extinction des plantes utiles.

Article 16.

Les négociants, fabricants et autres industriels, ressortissants de l'un des Etats Contractants, ainsi que leurs voyageurs de commerce, jouiront sur le territoire de l'autre Etat pour tout ce qui concerne leur activité, notamment en matière d'imposition et de facilités douanières accordées pour les échantillons, du même traitement que les négociants, fabricants, industriels et voyageurs de commerce de la nation la plus favorisée.

Dans le cas où la production d'une carte de légitimation serait exigée des voyageurs de commerce par l'un des Etats Contractants, les dispositions de la Convention Internationale pour la simplification des formalités douanières, signée à Genève le 3 Novembre 1923, devront être appliquées à cet égard. Toutefois le visa d'une autorité consulaire ou autre ne sera pas exigible.

Article 17.

Les navires suédois et leurs cargaisons jouiront en Perse, et les navires persans et leurs cargaisons jouiront en Suède, du même traitement que les navires de la nation la plus favorisée et leurs cargaisons, quels que soient le lieu de départ

av djur och nyttiga växter mot sjukdomar, skadliga insekter eller parasiter eller av nyttiga växter mot urartning eller utdöende.

Artikel 16.

Köpmän, fabriks- och andra näringsidkare, tillhörande endera av de fördragsslutande staterna, ävensom i deras tjänst anställda handelsresande, skola å den andra statens område i allt som rör deras verksamhet, och särskilt vad angår beskattning samt för varuprover medgivna lätnader i tullhänseende, åtnjuta samma behandling som köpmän, fabrikanter, näringsidkare och handelsresande, tillhörande mest gynnad nation.

För den händelse någon av de fördragsslutande staterna fordrar, att handelsresande skall förete legitimationsbevis, skola bestämmelserna i den i Genève den 3 november 1923 undertecknade internationella konventionen angående förenkling av tullformaliteter i sådant hänseende vara tillämpliga. Påteckning av konsulär eller annan myndighet skall icke erfordras.

Artikel 17.

Svenska fartyg och deras last skola i Persien och persiska fartyg och deras last skola i Sverige åtnjuta samma behandling som mest gynnad nations fartyg och deras last, oavsett varifrån fartygen avgått och varthän de äro destinerade och oav-

et le lieu de destination des dits navires, quelles que soient aussi la provenance et la destination de leurs cargaisons.

Il est fait exception aux stipulations du présent article pour le cabotage et pour les faveurs accordées ou qui pourraient être accordées dans l'un des deux Pays à la pêche nationale et à ses produits.

L'admission des navires de guerre d'une des Hautes Parties Contractantes dans les eaux de l'autre n'est pas visée par la présente Convention et reste aussi réglée par la législation de cette Partie.

Article 18.

La nationalité des navires sera, de part et d'autre, admise d'après les documents et certificats délivrés à cet effet par les autorités compétentes des Etats respectifs conformément aux lois et réglemens de chaque pays.

Les lettres de jauge et autres documents relatifs à la jauge, délivrés par l'un des Etats Contractants, seront reconnus par l'autre Etat, conformément aux arrangements spéciaux qui pourront être conclus entre les deux Etats.

Article 19.

Si un navire de l'un des deux Etats Contractants a échoué ou naufragé dans les eaux de l'autre Etat, le navire et sa cargaison jouiront des mêmes faveurs et immunités que les lois et réglemens des pays respectifs accordent dans des circonstances analogues aux navi-

sett varifrån lasten förskriver sig och varthän den är bestämd.

Från bestämmelserna i förevarande artikel göres likväl undantag ifråga om kustfart samt de förmåner, som i någotdera landet medgivits eller må komma att medgivas den inhemska fiskerinäringen och dess alster.

Rätten för örlogsfartyg, tillhörande endera av de fördragsslutande staterna, att inlöpa i den andra statens farvatten regleras icke genom förevarande avtal utan är beroende av sistnämnda stats lagstiftning.

Artikel 18.

Fartygs nationalitet skall ömsesidigt erkännas på grund av de handlingar och bevis, som av vederbörande myndigheter i vardera landet blivit i enlighet med därstädes gällande lagar och föreskrifter för sådant ändamål utfärdade.

Mätbrev och andra mätningshandlingar, vilka utfärdats av endera fördragsslutande staten, skola av den andra staten godkännas i enlighet med de särskilda överenskommelser, som mellan de båda staterna må komma att träffas.

Artikel 19.

Om ett fartyg, tillhörande endera av de båda fördragsslutande staterna, strandar eller lider skeppsbrott inom den andra statens område, skola fartyg och last åtnjuta samma förmåner och befrielser, som respektive lands lagstiftning under enahanda omständigheter beviljar

res nationaux et à leurs cargaisons. Il sera donné, dans la même mesure qu'aux nationaux, aide et assistance au capitaine et à l'équipage, tant pour eux-mêmes que pour le navire et sa cargaison.

Les marchandises sauvées d'un navire échoué ou naufragé ne seront assujetties à aucun droit de douane, à moins qu'elles ne soient livrées à la consommation intérieure.

Article 20.

Les Etats Contractants se reconnaissent réciproquement le droit pour chacun d'Eux de nommer des représentants consulaires dans la capitale et dans les principales villes où de pareils agents étrangers sont généralement admis à résider.

Les représentants consulaires nommés par l'un des Etats Contractants jouiront, à condition de réciprocité, sur le territoire de l'autre Etat, de tous les privilèges, exemptions, immunités et droits qui appartiennent ou qui pourront ultérieurement être reconnus aux représentants consulaires d'une tierce Puissance.

Article 21.

Pour autant qu'elles visent le traitement de la nation la plus favorisée, les stipulations du présent Traité ne seront pas applicables:

a) aux faveurs que l'un des Etats Contractants a accordées ou pourra accorder par la suite à des Etats limitrophes, en vue de faciliter le trafic frontalier;

inhemska fartyg och deras last. Hjälp och bistånd skall lämnas befälhavare och besättning såväl för dem personligen som för fartyg och last i samma omfattning som landets egna medborgare.

Varor, som bärgats från strandat eller skeppsbrutet fartyg, skola icke vara underkastade någon tullavgift, såvida de icke övergå till förbrukning inom landet.

Artikel 20.

De fördragsslutande staterna tillerkänna varandra ömsesidigt rättighet att utnämna konsulära representanter i den andra statens huvudstad samt de mera betydande städer, i vilka sådana utländska tjänstemän i allmänhet medgivas rätt att utöva sin verksamhet.

Vardera fördragsslutande statens konsulära representanter inom den andra statens område skola därstädes, under förutsättning av reciprocitet, åtnjuta samma privilegier, befrielser, immuniteter och rättigheter, som tillkomma eller må komma att tillerkännas någon tredje makts konsulära representanter.

Artikel 21.

I den mån bestämmelserna i förevarande avtal avse ömsesidig behandling såsom mest gynnad nation skola de icke vara tillämpliga å

a) de förmåner, vilka endera av de fördragsslutande staterna medgivit eller må komma att medgiva åt angränsande stater för underlättande av samfärdseln inom gränsområdena;

b) aux faveurs accordées ou qui pourront être accordées par la Suède au Danemark ou à la Norvège, ou à ces deux Pays, tant que les mêmes faveurs n'auront été accordées à aucun autre Etat;

c) aux engagements que l'une des Hautes Parties a contractés ou contractera en vertu d'une union douanière.

Article 22.

Le présent Traité sera ratifié de part et d'autre selon les dispositions constitutionnelles propres à chacune des Hautes Parties Contractantes et l'échange des ratifications aura lieu aussitôt que faire se pourra.

Il entrera en vigueur quinze jours après l'échange des ratifications et restera applicable pendant cinq ans. Si aucun des deux Etats Contractants n'a fait connaître à l'autre Etat, six mois avant l'expiration du délai susdit, son intention de mettre fin au Traité, celui-ci serait prorogé par tacite reconduction et ne cesserait ses effets qu'après un délai de six mois à compter de la date de sa dénonciation par l'un des Etats.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Traité, rédigé en deux exemplaires, et y ont apposé leurs sceaux.

Téhéran, le dix Mai mil neuf cent vingt-neuf.

Signé:

Carl G. von Heidenstam

M. Farzine

b) de förmåner, som Sverige tillerkänt eller må komma att tillerkänna Danmark eller Norge eller båda dessa länder, sålänge samma förmåner icke tillerkänts ytterligare någon stat;

c) de förpliktelser, som endera av de fördragsslutande staterna iklätt sig eller må komma att ikläda sig genom ingående av en tullunion.

Artikel 22.

Detta avtal skall, i överensstämmelse med i vardera fördragsslutande staten grundlagsenligt gällande föreskrifter, ratificeras och ratifikationshandlingarna skola utväxlas snarast möjligt.

Det träder i kraft femton dagar efter ratifikationshandlingarnas utväxling och förbliver gällande under fem år. Om ingendera av de båda fördragsslutande staterna sex månader före utlöpanDET av nämnda frist delgivit den andra staten sin avsikt att försätta avtalet ur kraft, skall detsamma förlängas genom tyst överenskommelse och icke upphöra att gälla förrän efter utgången av sex månader, räknat från den dag då avtalet av endera staten blivit uppsagt.

Till bekräftelse härav hava respektive befullmäktigade ombud under-tecknat förevarande avtal, vilket upprättats i två exemplar, samt försatt detsamma med sina sigill.

Teheran den 10 maj 1929.

Carl G. von Heidenstam.

M. Farzine.

Protocole Final.

Au moment de signer le présent *Traité d'Etablissement, de Commerce et de Navigation*, les Plénipotentiaires des deux Etats Contractants sont convenus, en outre, des dispositions suivantes, qui feront corps avec le *Traité* même:

Ad article 1er.

Les stipulations de l'article 1er ne porteront aucune atteinte aux dispositions qui sont ou seront en vigueur dans chacun des deux Pays concernant les passeports ni aux prescriptions qui ont été ou pourront être édictées par les Etats Contractants concernant le droit pour les étrangers de prendre du travail sur leurs territoires respectifs. Au surplus aucune disposition du *Traité d'Etablissement, de Commerce et de Navigation* ne saurait empêcher chacune des Hautes Parties Contractantes de prendre en tout temps des dispositions pour régler ou interdire l'immigration sur son territoire, pourvu qu'elles ne constituent pas une mesure de discrimination particulièrement dirigée contre tous les ressortissants de l'autre Etat.

Ad articles 4 et 9.

Les stipulations du présent *Traité*, relatives au traitement de la nation la plus favorisée, ne pourront être invoquées par l'un ou l'autre des deux Etats Contractants pour réclamer le bénéfice du traitement

Slutprotokoll.

Vid undertecknandet av förestående bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal hava de båda fördragsslutande staternas befullmäktigade ombud ytterligare överenskommit om följande bestämmelser, vilka utgöra integrerande del av avtalet:

Till artikel 1.

Genom bestämmelserna i artikel 1 göres icke någon inskränkning vare sig i de föreskrifter i avseende å pass, som äro gällande eller må komma att utfärdas i vardera landet, eller i de i vardera landet nu eller framdeles gällande bestämmelser angående rätt för utlänning att å deras respektive område taga arbetsanställning. Icke heller skall någon av de fördragsslutande staterna till följd av bestämmelserna i bosättnings-, handels- och sjöfartsavtalet vara förhindrad att när som helst vidtaga åtgärder för att reglera eller förbjuda immigration till sitt område, förutsatt att sådan åtgärd icke erhåller karaktär av diskriminering, särskilt riktad mot alla den andra staten tillhöriga medborgare.

Till artiklarna 4 och 9.

Bestämmelserna i föreliggande avtal angående tillerkännande av mestgynnadnationsbehandling skola icke kunna av någondera av de båda fördragsslutande staterna åberopas för att komma i åtnjutande av den be-

appliqué au point de vue fiscal, en vue d'éviter la double imposition, dans les rapports de l'autre Etat Contractant avec un Etat tiers, en vertu d'une Convention spéciale ayant pour objet la répartition du droit d'imposition en ce qui concerne certaines matières imposables.

Ad article 9.

Il reste entendu que les dispositions du présent Traité ne saurient autoriser à réclamer les privilèges spéciaux accordés en Perse à des sociétés dont les conditions d'activité y sont réglées par des concessions spéciales.

D'autre part, les sociétés de l'une des Hautes Parties Contractantes dont les conditions d'activité sur le territoire de l'Autre sont réglées par des concessions spéciales n'auront pas le droit, pour les points prévus par l'acte de concession, de réclamer des avantages accordés en vertu des traités et conventions en vigueur ou découlant du régime de la nation la plus favorisée.

Ad article 20.

Les représentants consulaires nommés par l'une des Hautes Parties Contractantes sur le territoire de l'Autre ne pourront pas exercer leurs fonctions avant d'avoir reçu l'exequatur de la part du Gouver-

handling i beskattningsavseende, som, för undvikande av dubbelbeskattning, tillämpas i förhållandet mellan den andra fördragsslutande staten och en tredje stat på grund av särskild överenskommelse rörande uppdelning av beskattningsrätten med hänsyn till vissa skattefallor.

Till artikel 9.

Det är överenskommet, att bestämmelserna i föreliggande avtal icke kunna åberopas för att komma i åtnjutande av de särskilda företrädesrättigheter, som av Persien medgivits åt bolag och liknande sammanslutningar, vilkas rätt till verksamhet därstädes reglerats genom särskild koncession.

Å andra sidan skola dylika sammanslutningar, tillhörande endera av de fördragsslutande staterna, vilkas rätt till verksamhet å den andra statens område fastställts genom särskild koncession, icke äga rätt att, med avseende å de genom koncessionsavtalet reglerade frågorna, göra anspråk på förmåner, vilka medgivits genom i kraft varande avtal och överenskommelser eller vilka härleda sig från bestämmelse om behandling såsom mest gynnad nation.

Till artikel 20.

Konsulära representanter, som utnämnts av endera av de fördragsslutande staterna å den andra statens område, skola icke äga rätt att utöva sina befogenheter därstädes, förrän de erhållit vederbörligt exe-

nement de l'autre Haute Partie et dans les formes adoptées par celui-ci.

Le Gouvernement de chacune des Hautes Parties Contractantes se réserve le droit de retirer l'exequatur en notifiant au préalable par la voie diplomatique ses motifs, sans avoir en aucun cas à les justifier ni à subordonner sa décision à l'agrément de l'autre Partie.

Fait à Téhéran, le dix Mai mil neuf cent vingt neuf.

Signé:

Carl G. von Heidenstam

M. Farzine

kvatur, meddelat av regeringen i den andra fördragsslutande staten och i de former, som antagits av denna senare.

Regeringen i envar av de båda fördragsslutande staterna förbehåller sig rätt att återtaga meddelat exekvatur efter att i förväg på diplomatisk väg hava meddelat bevekelsegrunderna härför, utan att i något fall vara skyldig vare sig att påvisa deras berättigande eller att göra beslutet beroende av den andra fördragsslutande statens samtycke.

Upprättat i Teheran den 10 maj 1929.

Carl G. von Heidenstam.

M. Farzine.

*Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10 maj 1929.*

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDEVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lundvik, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena:

»Vänskaps- och handelstraktaten mellan Sverige och Persien den 17 november 1857 var byggd på grundsatsen om ömsesidig behandling såsom mest gynnad nation och ingick såsom ett led i det system av traktater, vilka allt sedan förra hälften av 1800-talet reglerat förhållandet mellan Persien och ett flertal europeiska länder. Till följd av i avtalen gjorda medgivanden från persisk sida hade de olika främmande makterna enligt detta traktatsystem bland annat tillförsäkrats vissa företrädesrättigheter inom persiskt territorium, särskilt i judiciellt avseende. Privilegierna ifråga grundade sig ytterst på bestämmelser i den mellan Persien och Ryssland i början av 1800-talet avslutade fredstraktaten i Turkmanchai, från vilken främst den utländska konsularjurisdiktion, som därefter i närmare ett århundrade varit gällande i Persien, ursprungligen härledde sig. Dessa exterritoriella rättigheter hava intill senaste tid åtnjutits av ett stort antal länder, i vissa fall på grund av traktater, varigenom positiva bestämmelser av sådan innebörd meddelats, i andra fall enbart i kraft av i avtalsväg tillerkänd behandling såsom mest gynnad nation. Till den förra kategorien av länder hörde Amerikas förenta stater, Belgien, Frankrike, Italien, Tyskland med flera, till den senare bland andra Sverige, i det att 1857 års traktat i berörda hänseende allenast tillerkände Sverige ställning såsom mest gynnad nation.

Traktaten av år 1857 uppsades från persisk sida under sommaren år 1927 att upphöra att gälla den 20 juli 1928. Å persisk sida framhölls härvid, att, sedan den i Turkmanchai avslutade fredstraktaten med Ryssland numera upphört att gälla och därmed grunden för den förutvarande traktatmässiga régimen bortfallit, persiska regeringens strävan ginge ut på att få de äldre traktaterna utbytta mot nya, med principerna för den allmänna internationella rätten bättre överensstämmande avtal, och i enlighet härmed hade å persisk sida beslutats att skrida till allmän uppsägning av desamma. Detta beslut gällde närmast avtalen med Amerikas förenta stater, Belgien, Frankrike, Italien, Schweiz, Spanien och Tyskland, i vilka avtal, såsom redan antytts, bestämmelser av samma natur som i fredstraktaten med

Ryssland alltjämt fortlevde. Till följd av uppsägningarna, vilka verkställdes den 10 maj 1927, skulle ifrågavarande avtal i allmänhet komma att upphöra i maj månad år 1928. Vad de i kraft varande mestgynnadavtalen angick förutsattes härvid, att de, sedan den äldre regimen avskaffats, likaledes generellt skulle utbytas mot nya traktater. Förutom med Sverige voro avtal av denna senare art avslutna med Danmark, Nederländerna, Storbritannien med flera länder.

Samtidigt med de sålunda vidtagna åtgärderna för revision av de äldre traktaterna påbörjades å persisk sida förarbeten för införandet av en ny tulltaxa, och en sådan blev sedermera försatt i kraft i maj månad år 1928. Den nya tariffen är uppställd efter franskt mönster och upptager sålunda två kolumner tullsatser, en maximitariff och en minimitariff. Tulltaxans minimitariff är avsedd att utgöra ett absolut minimum för tullens beräkning och några nedsättningar i densamma äro alltså icke ämnade att medgivas i samband med avslutande av handelsavtal. Minimitariffen tillämpas i princip endast gent emot länder, vilka genom avtal tillerkänts rätt därtill. För övriga länder är maximitariffen, vilken i många fall överstiger minimitariffen med 100 procent, avsedd att gälla.

Till förebyggande av traktatlöst tillstånd mellan Sverige och Persien efter utlöpande av 1857 års traktat och särskilt för undvikande av de konsekvenser i avseende å tullbehandlingen av svenska varor, som till följd av de nya tullbestämmelserna kunde befaras uppkomma genom frånvaro av traktatmässig reglering av handelsförbindelserna, upptogos på våren år 1928 förhandlingar angående avslutande av ett nytt handelsavtal mellan Sverige och Persien. Dessa förhandlingar resulterade preliminärt i en provisorisk överenskommelse, avslutad genom notväxling den 30 juli och 9 augusti 1928, enligt vilken de båda länderna tillerkände varandra mestgynnadationsrätt bland annat ifråga om tullbehandling av varor. Ifrågavarande medgivande avsåg likväl endast tiden till den 10 maj 1929. I övrigt förutsattes, att förhandlingarna sedermera skulle fullföljas i och för avslutande snarast möjligt av ett vänskapsfördrag samt ett mera slutgiltigt handels- och konsularfördrag.

Det sålunda avtalade provisoriet var i huvudsak av samma innebörd som de mellan Persien och vissa andra länder vid denna tid träffade provisoriska överenskommelserna. Genom detsamma tillförsäkrades Sverige tullbehandling enligt de lägsta tillämpade tullsatserna i den nya persiska tulltariffen, en förmån, som för den svenska exporthandeln på Persien givetvis var av stor betydelse. Varuutbytet mellan de båda länderna har visserligen på det hela taget icke varit av någon särdeles stor omfattning, i det att — enligt svensk statistik — exporten från Sverige till Persien under åren 1926 och 1927 endast uppgått till omkring 428,000 respektive 119,000 kronor, och importen från Persien till Sverige år 1926 endast till omkring 57,000 kronor, medan för år 1927 praktiskt taget icke någon import från Persien förekommit. Den persiska marknaden har hittills — såvitt av svensk statistik framgår —

varit av betydelse för exporten huvudsakligen ifråga om lådämnen, papper, cement samt fotogenkök. Tidvis har därjämte en viss avsättning av maskiner och metallfabrikat ägt rum. Ehuru icke redovisad i den svenska officiella statistiken har emellertid därjämte en icke obetydlig export av tändstickor ägt rum till Persien. Denna export uppskattas enligt persisk statistik till ett värde av omkring 986,000 respektive 2,114,000 krans¹ för tiden den 22 mars 1926 till den 21 mars 1927 respektive den 22 mars 1927 till den 21 mars 1928. Övriga från Sverige exporterade varor äro enligt persisk statistik för respektive tidrymd uppskattade till ett värde av 195,000 och 140,000 krans. I den mån import under senare år förekommit från Persien, har den till övervägande delen utgjorts av mattor av ylle samt mineraloljor. Till belysande av varuutbytet åren 1926 och 1927 tillåter jag mig i övrigt hänvisa till häröver upprättad statistisk översikt, vilken såsom bilaga torde få fogas till protokollet (bil. A).

Vid det provisoriska avtalets ingående förutsattes, såsom förut nämnts, att förhandlingarna sedermera skulle fullföljas för åstadkommande av en mera slutgiltig reglering av förbindelserna mellan de båda länderna. Till utgångspunkt för sådana förhandlingar hade från persisk sida redan i februari månad år 1928 överlämnats ett förslag till vänskapstraktat, närmast åsyftande att utgöra det principiella underlaget för de specialöverenskommelser rörande handeln m. m., varom förhandlingar sedermera skulle komma att föras. Förslaget ifråga innehöll visserligen icke i och för sig några ur svensk synpunkt direkt oacceptabla bestämmelser. I vissa delar behandlades emellertid däri ämnen, vilka man å svensk sida ansåg hellre böra regleras i direkt anknytning till handels- och sjöfartsförbindelserna, och av denna anledning ifrågasattes, huruvida icke det persiska förslaget lämpligen borde inarbetas i ett enhetligt nytt förslag, omfattande även de kommersiella förbindelserna. Till fullföljande av denna tankegång utarbetades därefter å svensk sida ett förslag till bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal, vilket förslag, sedan kommerskollegium yttrat sig i ärendet, överlämnades till persiska regeringen på våren år 1929. Förslaget var byggt på vidsträckt tillämpning av mestgynnadationsprincipen och anslöt sig i alla enskildheter tämligen nära till de nya traktater, som efter hand blivit avslutade mellan Persien och vissa andra länder. Vad beträffar traktatförhållandet mellan Persien och andra länder än Sverige tillåter jag mig i detta sammanhang anföra, att i de flesta fall provisoriska avtal av i allmänhet helt kort giltighetstid avslutats i samband med de äldre avtalens utlöpande. Bland de första stater, med vilka en mera slutgiltig traktat blev träffad, var Polen. Traktaten med Polen undertecknades redan den 19 mars 1927 och innehöll i huvudsak endast allmänna handelstraktatbestämmelser, grundade på mestgynnadationsprincipen. Några tariffier förekommo icke i avtalet. Med de Socialistiska Sovjetrepublikernas Union slöts kort därpå, närmare bestämt den 1 oktober 1927, bland annat en tullkonvention, som är av särskilt in-

¹ 1 kran = cirka 39¹/₄ öre.

tresse sätillvida, som densamma — förutom bestämmelser om mestgynnad-nationsbehandling — jämväl innehöll särskilda tullkoncessioner från persisk sida. Dessa persiska tullmedgivanden avsågo ett icke ringa antal varuslag men synas i regel icke hava sträckt sig längre än till enbart bindning av de minimittullsatser, vilka funnos upptagna i den vid denna tidpunkt i förslag föreliggande nya persiska tulltaxan. I början av innevarande år har vidare ett nytt utförligt handelsavtal slutits med Tyskland. I övrigt hava förhandlingar om nya avtal pågått med flera länder, såsom Frankrike, Nederländerna o. s. v.

I anknytning till de mellan de båda regeringarna redan växlade förslagen upptogos sedermera i Teheran förhandlingar mellan Sverige och Persien, i första hand för åstadkommande av en allsidig reglering av handelsförbindelserna. Förhandlingarna hava å svensk sida förts av sändebudet i Moskva, envoyén C. G. von Heidenstam, som för ändamålet jämväl ackrediterats i Teheran. Till grund för dessa förhandlingar lades det förut omförmälda svenska förslaget till bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal, varvid emellertid förutsattes, att förhandlingar parallellt skulle föras om en vänskapstraktat efter ungefärligen de linjer, som skisserats i det i början av år 1928 från persisk sida överlämnade förslaget. Vad det förra avtalet beträffar, hava förhandlingarna numera slutförts, i det att enighet mellan de båda parternas ombud uppnåtts om ett avtalsförslag, som — med vissa från persisk sida påyrkade, mindre betydande ändringar, vilka å svensk sida ansetts godtagbara — i sak väsentligen överensstämmer med det svenska förslaget. I samband härmed har överenskommelse träffats om prolongering av nu gällande provisoriska avtal, vilket som nämnts utlöper den 10 maj 1929. Enligt ifrågavarande överenskommelse skall provisoriet äga fortsatt giltighet till den dag, då det nya avtalet träder i kraft. Det avtalsförslag, varom enighet vid förhandlingarna sålunda uppnåtts, har därefter överlämnats till respektive regeringar för godkännande.

Förslaget är i korthet av följande innehåll.

I *artikel 1* regleras villkoren för vistelse och bosättning i respektive land. Enligt första stycket skola medborgare i det ena landet, förutsatt att de iakttaga gällande lagar och förordningar, äga rätt att inresa i det andra landet samt där uppehålla och bosätta sig ävensom när som helst lämna sagda land. De tillförsäkras vidare skydd av landets lagar och lokala myndigheter och skola i intet av nu nämnda hänseenden behandlas ogynnammare än mest gynnad nations medborgare. Oavsett dessa bestämmelser skall vartdera landet likväl i särskilda fall eller av särskilda orsaker kunna förvägra det andra landets medborgare rätt att vistas inom sitt område.

I ett till avtalsförslaget fogat slutprotokoll hava vissa särskilda förbehåll gjorts i anledning av bestämmelserna i artikel 1. Förbehållen avse först och främst de föreskrifter i avseende å pass, som gälla eller kunna komma att utfärdas i respektive land, och vidare de i vartdera landet nu eller fram-

deles gällande bestämmelser angående rätt för utlänning att taga arbetsanställning. Giltigheten av sådana bestämmelser skall alltså icke lida intrång genom vad som stadgas i artikel 1. Slutligen föreskrives, att intet av vad i avtalet stadgas skall medföra inskränkning i någondera statens rätt att vidtaga åtgärder för att reglera eller förbjuda immigration till sitt område, förutsatt att sådan åtgärd icke erhåller karaktär av diskriminering, särskilt riktad mot alla den andra staten tillhöriga medborgare.

Enligt *artikel 2* skola medborgare i det ena landet på samma villkor som mest gynnad nations medborgare kunna förvärva, besitta och föfoga över lös och fast egendom i det andra landet samt därifrån utföra dem tillhörig egendom. I anslutning härtill har upptagits en särskild bestämmelse, att inga andra eller mera betungande pålagor, skatter eller inskränkningar i berörda hänseenden må påläggas, än som tillämpas i avseende å mest gynnad nations medborgare.

Enligt *artikel 3* skola medborgare i det ena landet ifråga om utövande av handel och industri i det andra landet åtnjuta samma rättigheter och förmåner som mest gynnad nations medborgare. De skola även vara berättigade att under samma betingelser som dessa ägna sig åt varje hantverk eller yrke, som icke förbehållits landets egna medborgare eller gjorts till föremål för statsmonopol eller av staten upplåtet monopol.

I *artikel 4* stadgas, att ingendera statens medborgare må påläggas andra eller högre skatter, avgifter eller pålagor inom den andra statens område än dem, som uppbäras av mest gynnad nations medborgare. Till denna bestämmelse har i slutprotokollet knutits en förklaring, att de i avtalet förekommande bestämmelserna om mestgynnadnationsbehandling icke kunna åberopas för att komma i åtnjutande av den behandling i beskattningsavseende, som tillämpas i förhållande till en tredje stat på grund av särskild överenskommelse för undvikande av dubbelbeskattning.

I *artikel 5* hava vissa av de frågor, som behandlas i artikel 1, närmare reglerats. I första stycket stadgas sålunda, att medborgare i det ena landet ifråga om skydd för sin person och sin egendom i det andra landet skola åtnjuta samma behandling som detta lands egna medborgare. Enligt bestämmelserna i andra stycket skola de äga fritt och obehindrat tillträde till domstolar samt, med vissa undantag, vara berättigade att föra talan inför dessa på samma villkor som landets egna medborgare. I tredje stycket föreskrives, att vardera landets medborgare i det andra med hänsyn till frågor, som avse deras personalstatut, alltjämt skola vara underkastade bestämmelserna i sitt hemlands lag.

I *artikel 6* stadgas, att visitationer och husundersökningar icke må verkställas i bostäder och andra fastigheter, som tillhöra den ena statens medborgare inom den andras område, samt att icke heller granskning eller inspektion må äga rum av där förefintliga böcker, handlingar eller räkenskaper, såvitt ej därvid förfares på de villkor och i de former, som lagenligt tillämpas ifråga om landets egna medborgare.

I *artikel 7* upptagas bestämmelser angående expropriation.

Enligt *artikel 8* skola vartdera landets medborgare i det andra landet vara befriade från nationella tvångslån och tvångsgärder samt från alla andra kontributioner, som kunna komma att påläggas för krigsändamål. De skola vidare vara befriade från militärtjänst samt från varje pålaga, som utgår såsom vederlag härför. I fråga om rekvisitioner och andra liknande militära prestationer skola de behandlas på samma sätt som mest gynnad nations medborgare.

I *artikel 9* stadgas mestgynnadnationsrätt i vartdera landet för aktiebolag och andra sammanslutningar, som äro hemmahörande i det andra landet. Härifrån göras likväl vissa undantag, vilka angivas i slutprotokollet. Inneböörden i dessa undantag är först och främst, att avtalets bestämmelser icke skola medföra rätt att komma i åtnjutande av de särskilda företrädesrättigheter, som av Persien medgivits åt bolag och liknande sammanslutningar, vilkas rätt till verksamhet i nämnda land reglerats genom särskild koncession. I anslutning härtill föreskrives, att svenska bolag och sammanslutningar, vilkas rätt till verksamhet i Persien fastställts genom särskild koncession, icke skola äga rätt att, med avseende å de genom koncessionsavtalet reglerade frågorna, göra anspråk på förmåner, vilka medgivits genom i kraft varande avtal och överenskommelser eller vilka härleda sig från bestämmelse om behandling såsom mest gynnad nation. Med hänsyn till att sistnämnda stipulation, enligt föreskrifterna i slutprotokollet, äger ömsesidig giltighet, skall det motsvarande gälla även vad beträffar persiska bolag och sammanslutningar i Sverige.

Artiklarna 10 och 11 innehålla bestämmelser angående ömsesidigt tillerkännande av mestgynnadnationsbehandling, *artikel 10* beträffande förbud och restriktioner i avseende å införsel och utförsel av varor och *artikel 11* beträffande tullar och andra avgifter och pålagor, som uppbäras vid införsel och utförsel av varor, ävensom beträffande tullformaliteter.

Artikel 12 innehåller bestämmelser angående ursprungsbevis.

Enligt *artikel 13* tillerkänna de båda staterna varande mestgynnadnationsbehandling ifråga om inre avgifter för varor.

Artikel 14 innehåller bestämmelser angående skydd för varumärke.

Artiklarna 15 och 16 stadga ömsesidig mestgynnadnationsbehandling, den förra beträffande transitering, den senare beträffande de rättigheter som i vartdera landet skola tillkomma handelsresande från det andra landet.

I *artikel 17* stadgas, att vartdera landets fartyg och deras last i det andra skola åtnjuta samma behandling som mest gynnad nations fartyg och deras last. Härifrån göres dock undantag beträffande kustfart samt de förmåner, som i vartdera landet tillämpas ifråga om den inhemska fiskerinäringen och dess alster. I artikeln upptages slutligen förklaring, att bestämmelserna i avtalet icke avse att reglera frågan om rätt för respektive stats örlogsfartyg att inlöpa i den andra statens farvatten.

I *artikel 18* behandlas frågor angående fartygs nationalitet samt erkännande av fartygs mätbrev.

Artikel 19 innehåller vissa föreskrifter för det fall att någotdera landets fartyg strandar eller lider skeppsbrott inom det andra landets område.

Enligt *artikel 20* tillerkänner vartdera landet det andra rättighet att utnämna konsulära representanter i sin huvudstad samt i de mera betydande städer, i vilka sådana utländska tjänstemän i allmänhet medgivas rätt att utöva sin verksamhet. Härjämte förpliktar sig vartdera landet, under förutsättning av reciprocitet, att medgiva konsulära representanter för det andra landet samma rättigheter och immuniteter som mest gynnad nations konsulära representanter.

Artikel 21 innehåller vissa undantag från avtalets bestämmelser angående mestgynnadnationsbehandling. I sådant avseende undantagas ömsesidigt de förmåner, som medgivas angränsande stater för underlättande av samfärdseln inom gränsområdena, ävensom förmåner, som härleda sig från ingående av en tullunion. Därjämte har å svensk sida införts den skandinaviska förbehållsklausulen i sedvanlig avfattning.

I *tjuguandra* och sista artikeln stadgas, att avtalet, i överensstämmelse med i vardera staten grundlagsenligt gällande föreskrifter, skall ratificeras. Det träder i kraft femton dagar efter ratifikationshandlingarnas utväxling och förbliver gällande under fem år. Om ingendera staten sex månader före utgången av nämnda tid delgivit den andra sin avsikt att försätta avtalet ur kraft, förbliver detsamma gällande för obestämd tid med sex månaders uppsägning.

Det föreliggande avtalsförslaget är, såsom av redogörelsen framgår, i allt väsentligt grundat på mestgynnadnationsprincipen och ansluter sig i fråga om utformningen i huvudsak till övriga handelsavtal, som från svensk sida avslutats under senare tid. Några principiella förändringar i jämförelse med 1857 års traktat innebär förslaget icke. Den mestgynnadnationsrätt, som tillerkännes Sverige, medför visserligen icke i allo samma realförmåner som under den äldre traktatens giltighet, särskilt såtillvida som de förut åtnjutna exterritoriella rättigheterna icke längre ingå däri. Denna omständighet sammanhänger, som nämnts, med att de avtal mellan Persien och vissa andra länder, från vilka dessa rättigheter tidigare härlett sig, numera — närmare bestämt den 10 maj 1928 — utlupit, i följd varav intet land längre med stöd av traktat kan göra anspråk därå. Å andra sidan hava förbindelserna mellan Sverige och Persien enligt förslaget gjorts till föremål för allsidigare reglering än som var fallet i den äldre traktaten, i det att särskilt garantien om likabehandling med tredje land utsträckts till områden, vilka tidigare i varje fall icke uttryckligen varit reglerade. Syftet med avtalet, som väsentligen avsåg att tillförsäkra Sverige ställning såsom mest gynnad nation ifråga om handelsintressena i Persien, synes mig med

förslaget sålunda till fullo hava nåtts. Under åberopande av vad jag nu anfört tillstyrker jag därför, att förslaget oförändrat godtages.»

Föredragande departementschefen uppläser härefter det förslag till bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal mellan Sverige och Persien jämte tillhörande slutprotokoll, för vars innehåll han ovan redogjort (bil. B), och hemställer, under erinran att det torde ankomma på ministern för utrikesärendena att göra erforderlig framställning rörande undertecknandet, att Kungl. Maj:t måtte för sin del godkänna berörda avtal och protokoll.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Majestät Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Elin Rydeberg.

Bilaga A.

Sveriges varuutbyte med Persien.

(Enligt svensk statistik.)

a) Sveriges export till Persien.

Varuslag	Sveriges export till Persien				
	Enhet	År 1926		År 1927	
		Kvantitet	Värde i kr.	Kvantitet	Värde i kr.
Lådämnena ej s. n.	m ³	3,975	315,659	943	74,816
Papp och papper samt arbeten därav:					
papper: post-, skriv- samt bok-, utan vattenmärke	kg.	48,954	22,633	—	—
andra slag	»	20,437	9,710	9,349	4,198
Mineral, råämnen och oformade fabrikat:					
portlands- m. fl. cementsorter	ton	1,056	35,340	108	3,370
andra slag	kg.	—	—	10	2,863
Metaller, arbeten därav:					
lödlampor och delar därtill	»	197	1,503	—	—
kokapparater av mässing och delar därtill	»	4,909	22,946	3,913	16,584
andra	»	·	·	1,422	4,337
Maskiner m. m.:					
telefonapparater	»	332	3,364	736	7,646
mjölkskumningsmaskiner	»	360	1,265	—	—
andra	»	·	6,626	1,222	4,763
Samtliga till Persien exporterade varor	·	·	428,171	·	118,878

b) Sveriges import från Persien.

Varuslag	Sveriges import från Persien				
	Enhet	År 1926		År 1927	
		Kvantitet	Värde i kr.	Kvantitet	Värde i kr.
Mattor av ylle	kg.	2,215	56,816	—	—
Andra varor	»	54	548	1	9
Samtliga från Persien importerade varor	·	·	57,364	·	9

*Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10
maj 1929.*

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden
LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDBIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG,
LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

2:o.

Under erinran, att Kungl. Maj:t denna dag på föredragning av chefen
för handelsdepartementet beslutat för Sveriges del godkänna ett förslag till
bosättnings-, handels- och sjöfartsfördrag mellan Sverige och Persien jämte
därtill hörande slutprotokoll, varom enighet uppnåtts vid härom förda för-
handlingar,

hemställer ministern, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga sändebudet i
Teheran, envoyén C. G. von Heidenstam, att för Sveriges del underteckna
berörda fördrag, ävensom förordna, att fullmakt för undertecknandet skall
i vanlig ordning utfärdas.

Till vad ministern under punkterna 1—4 hemställt,
däruti övriga statsrådsledamöter förena sig, behagar
Hans Maj:t Konungen i nåder lämna bifall.

Ur protokollet:
Sven Allard.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 januari 1930.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, LUNDAVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lundvik, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena:

»Sedan Kungl. Maj:t den 10 maj 1929 bemyndigat sändebudet i Teheran, envoyén C. G. von Heidenstam, att för Sveriges del underteckna ett bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal mellan Sverige och Persien med tillhörande slutprotokoll, av den lydelse ett av Kungl. Maj:t tidigare samma dag för egen del godkänt förslag angåve, blevo nämnda avtal och protokoll den 10 maj 1929 vederbörligen undertecknade av envoyén von Heidenstam och tjänstförrättande persiske utrikesministern M. Farzine.

Då jag nu går att föreslå framläggande av proposition till riksdagen angående godkännande av nämnda avtal, anhåller jag att få erinra om att, jämsides med förhandlingarna om berörda överenskommelse, med persiska vederbörande underhandlades om avslutande jämväl av en vänskaps-traktat mellan Sverige och Persien. Dessa underhandlingar resulterade i att en dylik traktat jämte tillhörande slutprotokoll den 27 maj 1929 undertecknades, för Sveriges vidkommande i enlighet med av Kungl. Maj:t den 24 i sistnämnda månad lämnat bemyndigande. Traktaten innehåller dels en ömsesidig utfästelse om varaktig fred och vänskap mellan Sverige och Persien, dels stadganden rörande de diplomatiska och konsulära förbindelserna ävensom en allmän principförklaring, att handels- och dylika avtal mellan de båda länderna skola baseras på fullständig likställighet och ömsesidighet, dels slutligen bestämmelser angående avgörande genom skiljedom av eventuella tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av överenskommelser, vilka gälla eller komma att gälla mellan Sverige och Persien. Sistnämnda stadgande avser sålunda jämväl nu förevarande bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte i proposition äska riksdagens godkännande av förberörda

bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal mellan Sverige och Persien jämte tillhörande slutprotokoll.»

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Elin Rydeberg.